

בין 25 באוגוסט ל-9 בספטמבר התקיימו זו הפעם התשיעית "ימי המחול של ברן" בעיר הבירה של שווייץ. הפעם, לרגל מלאת 100 שנה לקולנוע, היתה כותרת המופעים "DANSE IMAGE", משמע "השתקפות המחול", כנראה למען האקטואליות. זה מציב מיד שתי קושיות: ראשית, האם חייב כל פסטיבל מחול בסיסמה כלשהי? ושנית, האם באמת יש קשר הכרחי בין מחול לסרט ולווידיאו?

מפגשי

מחול מודרני

בשווייץ

מאת אלן ברנד

האם באמת זקוקים הכוריאוגרפים בימינו לתמיכת סוגי יצירה אחרים, כגון קולנוע וטלוויזיה, לעבודתם? לאחר צפייה במופעי "DANSE IMAGE" התשובה היא, כפי הנראה, חיובית... כי לא כל היוצרים המיוצגים ראויים באמת לתואר כוריאוגרף.

כיוון ההתפתחות במחול המודרני בימינו מוליך הרחק מהתנועה עצמה, אל מיני "קונצים", על מנת להעשיר את אוצר התנועה הדל של בעלי המלאכה, המשחילים צעדים על הבימה זה על זה. כי כוריאוגרפים אלה, שאולי מוגזם לכנותם בתואר נכבד זה, חסרים את הרקע האמנותי והרוחני לעבודתם, ופשוט אינם בעלי מקצוע של ממש.

עד בטרם הספיקו לסיים את חוק לימודיהם, הם נוטלים משהו שיהווה "מסך רקע צלילי", תהיה זו מוסיקה או סתם רעשים, ומעלים עליו צעדים למיניהם, שאין להם אלא קשר רופף למוסיקה, ומכנים זאת כוריאוגרפיה.

מרס קנינגהם ופינה באוש מהוויים עבורם דוגמה, מבלי שיהיו מודעים לדרך הארוכה

שעשו שני יוצרים אלה עד שהגיעו למסלול עבודתם הנוכחי. הם סבורים, שהם רשאים להתחיל במקום ששני יוצרי מופת אלה עומדים היום, מקץ עשרות שנות חיפוש ויצירה. כבר כאן טמון כישלונם של הכביכול כוריאוגרפים הצעירים הללו.

בימי המחול של ברן נכללו כמה וכמה דוגמאות למצב זה, וזה מעלה את השאלה הבאה: מי בכלל אחראי להרכב התוכניות בברן? כנראה מישהו שיש לו

רק מושג קלוש באמנות המחול. נראה שהעבודות נבחרו לא בשל ערךן האמנותי ורמתן, אלא בגלל אפשרויות הפרסומת שהן מציעות. אחרת כיצד להסביר את הכללתן של להקות כגון "CASTAFIORE" מצרפת או "LAWINE TORREN" מאוסטריה ולהקת "CIE BUISSONNIERE" מהעיר לוזאן בתוכנית? מכל בחינה שהיא מוטב היה לצמצם את מספר המשתתפים משבע להקות לשלוש או ארבע בלבד, אבל כאלה שרמתן גבוהה.

בזמן "ימי המחול בברן" התקיים גם ה-"FESTIVAL DE LA BATIE" בז'נבה, ובציריך ה-"THEATER SPEKTAKEL". כפי שמקובל בשווייץ, בה הכל מתנהל לפי השיטה הפדרטיבית, כל אחד מהפסטיבלים הללו נערך ללא תיאום עם האחרים, דבר שהיה עשוי להקל על הנטל הכספי של המארגנים ולהעלות את הרמה האמנותית של המופעים.

ימי מחול בברן (שווייץ)

"אלגרו פרטיסימו", כור: אוולין קאסטלינו

BERNER TANZTAGE 95

"ALLEGRO FORTISSIMO", CHOR.: EVELYNE CASTELLINO

PHOTO: JEAN-PHILIPPE DAULTE

**כיוון ההתפתחות
במחול המודרני בימינו
מוליך הרחק מהתנועה
עצמה, אל מיני
"קונצים", על מנת
להעשיר את אוצר
התנועה הדל של בעלי
המלאכה, המשחילים
צעדים על הבימה זה
על זה**

הבריטית "V-TOL". הבימה שלהם היתה מוקפת במרקעים גדולים משלושת עבריה. לעתים נוסף להם גם מסך קדמי להקרנה. הרקדנים נאלצו לחמוק בין המרקעים או לרקוד מאחוריהם, מה שממש הפריע להתבונן בתנועתם.

אני מניח, שמאחורי כל זה מצוי איזה "רעיון" עמוק של ה"כוריאוגרף", אבל כך זה לא עובר את הראמפה.

להקת "CIE 100% ACRYLIC" מזינבה ביצעה עבודה בשם "ALLEGRO FORTISSIMO" שהיתה מעוררת סקרנות ובנויה היטב מבחינת הכוריאוגרפיה, אלא שהדמויות כבדות המשקל שביצעו אותה הזכירו מדי את באלט האנשים השמנים, המשעשע "GROSLAND" של מאגי מארין. מחול זה הוא מוצלח מאוד, ועל כן נראו הרקדנים מזינבה כחיקוי קלוש בלבד. נראה היה לי, שההתחלה, כשהרקדנים עולים על גבי המרקע בגרם מדרגות לגג הבניין ורק עם הגיעם לגג מתחילים לרקוד לעיני הצופים, ארוכה ומיותרת לגמרי.

השימוש המופרז בווידיאו בלט ברוב עבודות ימי המחול של ברן. לו כל הקטעים המבוצעים ממש נקבצו לערב אחד, לא היו ממלאים יותר משעה של מחול נטו, וזה קצת מעט לפסטיבל של שבועיים. אילו לא כונה המפגש אירוע מחול, אלא תיאטרון תנועה או משהו דומה, הציפיות היו שונות, והאכזבה קטנה יותר אולי.

השימוש המופרז בווידיאו בלט ברוב עבודות ימי המחול של ברן. לו כל הקטעים המבוצעים ממש נקבצו לערב אחד, לא היו ממלאים יותר משעה של מחול נטו, וזה קצת מעט לפסטיבל של שבועיים

השלישי הדרך הכוריאוגרפית של היוצר היתה ברורה, ללא וריאציות של ממש, רק בתוספת "קונצ'ים", שגם הם שיעממו במשך הזמן. מה

ושוב באופן מאוד שווייצי, כל המופעים הללו התקיימו ממש באותם ימים, וללא תיאום. למרות זאת, נמכרו כל הכרטיסים לכל המופעים, מה שמוכיח שלקהל יש עניין רב במחול חדיש. אחרי כל מופע נשמעו מחיאות כפיים סוערות. מי שבאמת היה ראוי לתשואות הרמות היו הרקדנים, שרמת הביצוע שלהם היתה בדרך כלל גבוהה. אבל כרגיל היוצרים, שלא יצרו שום עבודות מופת, קיבלו את התשואות כאילו כווננו אל היצירה בלבד.

דוגמה טיפוסית היא הלהקה הבלגית "COMPANIE CHARLEROI/DANSE - PLAN K". מבחינת השקעת האנרגיה והקושי הטכני של הצעדים מה שהרקדנים הגישו במשך

לעשות ומזוודות, מרקעי טלוויזיה, נעלי עקב לרקדנים ולרקדניות וכמובן כיסאות, אינם מספקים די עניין בימינו לערב שלם. שרקדנים ורקדניות מתקלחים אחרי גמר המופע זו עובדה ידועה, אבל אין כל סיבה סבירה לעשות זאת לעיני הצופים, ובוודאי לא עם מים וסבון אמיתיים. הזמנים של "לזעזע את הבורגנים" כבר עברו מזמן. מערך הווידיאו של הלהקה היה מרשים מאוד - עד כדי כך, שההקרנה ממש הפריעה לראות את הרקדנים החיים. הווידיאו הפך אותם לגורם כמעט משני. זה בלט במיוחד במופע הלהקה

ימי מחול ברן (שווייץ)

"בתחום הפרטי שלי", כור: מרק מרפי

BERNER TANZTAGE 95

"IN THE PRIVACY OF MY OWN", CHOR.: MARK MURPHY

PHOTO: CHRIS NASH

מאה דקות המופע ללא הפסקה שלהם, היה מרשים ביותר. פרט לכך זו היתה למעשה הלהקה היחידה שממש רקדה במשך המופע כולו. אבל מבחינת הכוריאוגרפיה זה היה משהו דיאטטי לגמרי. בוצעו שישה-עשר קטעים, כאמור ללא הפסקה, אבל כבר אחרי